

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 17 maj 2016
Nr. ref.:RK942/16

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI118/15

Parashtrues

Dragiša Stojković

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së
Aktgjyqimit të Kolegjit të Apelit të Agjencisë Kosovare të Pronës të
Gjykatës Supreme të Kosovës, GSK-KPA-A-129/13,
të 3 qershorit 2015**

GJKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga z. Dragiša Stojković, me banim në qytetin e Smederevës, në Serbi (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktgjykimin e Kolegjit të Apelit të Agjencisë Kosovare të Pronës-Gjykatës Supreme të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kolegji i Apelit), GSK-KPA-A-129/13, të 3 qershorit 2015, me të cilin ishte refuzuar si e pabazuar ankesa e parashtruesit të kërkesës, e parashtruar kundër Vendimit KPCC/D/A/180/2012 të Komisionit për Kërkesa Pronësore të Kosovës (në tekstin e mëtejme: KKPK), të 14 dhjetorit 2012.
3. Aktgjykimi i kontestuar iu dorëzua parashtruesit të kërkesës më 30 qershor 2015.

Objekti i çështjes

4. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar, me të cilin pretendohet të jenë shkelur të drejtat e garantuara me nenin 5 [Gjuhët] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) dhe nenin 6 [E drejta për një proces të rregullt] të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 22 shtator 2015, parashtruesi dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 14 tetor 2015, Kryetarja caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Arta Rama-Hajrizi dhe Bekim Sejdiu.
8. Më 2 nëntor 2015, Gjykata e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe i dorëzoi një kopje të kërkesës Kolegjit të Apelit.
9. Më 12 prill 2016, Kolegji shqyrtues, pasi e shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 11 janar 2007, parashtruesi kërkoi nga Agjencia Kosovare e Pronës (në tekstin e mëtejme: AKP-ja) konfirmimin e të drejtës pronësore të nënës së tij dhe riposimin e një ngastre të tokës në fshatin Petrovë, komuna e Prizrenit.

11. Më 14 dhjetor 2012, KKPK-ja (Vendimi grupor KPCC/D/A/180/2012) refuzoi padinë e parashtruesit të kërkesës. KKPK-ja më tej konkludoi se parashtruesi i kërkesës nuk tregoi se kërkesa e tij përfshin rrethanat e ndërlidhura drejtpërsëdrejti me, apo që janë rezultat i konfliktit të armatosur të viteve 1998-1999.
12. Më 15 maj 2013, parashtruesi i kërkesës parashtrroi ankesë te Kolegji i Apelit, duke pretenduar “vërtetim të gabuar të gjendjes faktike” dhe “zbatim të gabuar të së drejtës materiale”.
13. Më 3 qershor 2015, Kolegji i Apelit (Aktgjykimi, GSK-KPA-A-129/13) refuzoi si të pabazuar ankesën e parashtruesit, duke arsyetuar si në vijim:

“KKPK ka kompetencë për të zgjidhur kërkesat pronësore që janë të ndërlidhura me konfliktin, lidhur me pronën e paluajtshme private [...] që përfshijnë rrethanat të ndërlidhura drejtpërsëdrejti apo që rezultojnë nga konflikti i armatosur që ndodhi në periudhën ndërmjet 27 shkurt 1998 dhe 20 qershor 1999.

[...]

Prandaj, KKPK në mënyrë të ligjshme vendosi të hedhë poshtë kërkesën”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

14. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me aktgjykimin e kontestuar është shkelur neni 5 [Gjuhët] të Kushtetutës, dhe neni 6 [E drejta për një proces të rregullt] të KEDNJ-së.
15. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Kolegji i Apelit vërtetoi faktin se “ai ka treguar se prona e kërkuar nuk është humbur për shkak të rrethanave të ndërlidhura me konfliktin në vitin 1998/1999”. Ai konkludon se fakti i vërtetuar “është plotësisht i pavërtetë dhe mund të jetë vetëm rezultat i përkthimit të gabuar, të qëllimshëm apo të paqëllimshëm”.
16. Parashtruesi i kërkesës pretendon se asnjë nga gjyqtarët dhe as procesmbajtësi “gjuhën serbe nuk e ka gjuhë amtare”, dhe se fakti i vërtetuar nga Kolegji i Apelit, është për shkak të “përkthimit plotësisht të gabuar” të deklaratës së tij, i cili ka “kuptim krejtësisht të kundërt”. Parashtruesi i kërkesës pohon se ai ka të drejtë “që në procedurë (...) të përdori gjuhën time amtare serbe”.
17. Në fund, parashtruesi i kërkesës pretendon se “është shkelur e drejta ime për gjykim të drejtë e garantuar me nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Liritë Themelore”.
18. Parashtruesi i kërkesës konkludon, duke kërkuar nga Gjykata që “të vërtetojë jokushtetutshmërinë e Aktgjyimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, GSK-KPA-A-129/13, të datës 03.06.2015 dhe të udhëzojë mënjanimin e këtyre shkeljeve”.

Pranueshmëria e kërkesës

19. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
20. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113 të Kushtetutës, i cili përcakton:

“7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
21. Gjykata gjithashtu i referohet nenit 47 të Ligjit, i cili parasheh:

“Individi mund ta ngritë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
22. Gjykata, më tej, i referohet rregullit 36 (1) (b) të Rregullores së punës, i cili parasheh:

(1) “Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse: (b) janë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive të përcaktuara me Ligj kundër vendimit ose kundër aktgjykimit të kundërshtuar”.
23. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i kontestuar kishte shkelur të drejtën e tij për përdorim të gjuhës dhe për gjykim të drejtë, për shkak të vërtetimit të gabuar të fakteve, për shkak të përkthimit të gabuar të deklaratës së tij.
24. Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës në ankesën e tij pretendon se Kolegji i Apelit *“pretendimi nga arsyetimi [i KPKK-së] se unë nuk kam treguar se kërkesa ime i përmban rrethanat të cilat janë të ndërlidhura drejtpërdrejtë apo janë pasojë e konfliktit të vitit 1998-1999. Posedimin mbi pronën në fjalë e kam humbur për shkak të rrethanave që janë rezultat i konfliktit të vitit 1998-1999”.*
25. Gjykata më tej vëren se parashtruesi i kërkesës pretendon në ankesën e tij se *“vërtetimi i gabuar dhe jo i plotë i gjendjes faktike pasqyrohet në atë se Agjencia Kosovare e Pronës nuk ka vërtetuar se unë jam trashëgimtari ligjor i bartësit të së drejtës pronësore”* dhe *“kjo rezultoi edhe me zbatimin e gabuar të së drejtës materiale, respektivisht zbatimin e dispozitës e cila e definon kompetencën e Agjencisë Kosovare të Pronës”.*
26. Gjykata konsideron se Kolegji i Apelit kishte analizuar tërësisht provat e paraqitura dhe pretendimet e bëra nga parashtruesi i kërkesës, duke shpjeguar dhe arsyetuar në detaje pse është refuzuar ankesa e tij.

27. Në të vërtetë, Kolegji i Apelit vërejti se KPKK-ja kishte sqaruar “*se prona e kërkuar ishte blerë në vitin 1970 nga familja Çovanaj dhe ishte shfrytëzuar nga ata gjatë konfliktit*”. Kolegji i Apelit gjithashtu theksoi se “*në reagimin ndaj Urdhrit të Gjykatës, Ankuesi nuk e dëshmoi që është i pavërtetë fakti se familja Çovanaj posedonte pronën e kërkuar para dhe gjatë konfliktit të armatosur*”. Përveç kësaj, Kolegji i Apelit vërejti se “*që nga 1986 një rast ishte në pritje në gjykatën e Prizrenit në mes të palëve lidhur me pronën e kërkuar*”.
28. Prandaj, Kolegji i Apelit konkludoi ashtu sikurse KPKK-ja “*se kërkesa nuk ndërlidhet me rrethanat e ndërlidhura drejtpërsëdrejti apo që rezultojnë nga konflikti i armatosur dhe KKPK vendosi në mënyrë të ligjshme se KKPK nuk ka juridiksion për të vendosur lidhur me kërkesën. Prandaj, KKPK në mënyrë të ligjshme vendosi të hedhë poshtë kërkesën*”.
29. Gjykata vëren se pretendimet e parashtruesit para Kolegjit të Apelit janë të lidhura me konstatimin se ai ka të drejtë që ta riposedojë pronën e kontestuar dhe si të tilla janë të natyrës së ligjshmërisë dhe bien nën juridiksionin e gjykatave të rregullta.
30. Gjykata, gjithashtu vëren se parashtruesi për herë të parë pretendon shkelje kushtetuese në Gjykatën Kushtetuese të të drejtave të tij për përdorimin e gjuhës dhe për gjykim të drejtë, për shkak të përkthimit të gabuar të deklaratës së tij. Si pasojë e këtij përkthimi të pasaktë, ka ndodhur një vërtetim i gabuar i fakteve dhe zbatim i ligjit.
31. Gjykata më tej vëren se parashtruesi i kërkesës, në procedurat e rregullta, as nuk e ka ngritur, konkretisht dhe në esencë, shkeljen e pretenduar të “*së drejtës që në procedurë (...) të përdor gjuhën time amtare serbe*” dhe as që ka shpjeguar se përse pranë gjykatave të rregullta nuk është thirrur në të drejtën e garantuar me nenin 5 të Kushtetutës, në mënyrën siç e ka prezantuar në Gjykatë.
32. Në fakt, Gjykata thekson se parashtruesi duhet të ketë paraqitur këtë pretendim të paktën në ankesën e tij në Kolegjin e Apelit, sepse jo vetëm që ka pasur të drejtë por e ka pasur edhe obligim ta bëjë këtë në përputhje me parimin e subsidiaritetit.
33. Në këtë drejtim, Gjykata rithekson se, në përputhje me parimin e subsidiaritetit, gjykatave të rregullta duhet t'u jepet mundësia që përfundimisht të vendosin për çështjen që është duke u shqyrtuar nga ato. Kjo do të thotë që një shkelje e pretenduar kushtetuese në përgjithësi nuk duhet të lejohet të arrijë në Gjykatën Kushtetuese, pa u shqyrtuar më parë nga gjykatat e rregullta.
34. Parimi i shterimit të mjeteve juridike, që kanë të bëjnë me parimin e subsidiaritetit, kërkon që parashtruesi t'i ketë shteruar të gjitha mjetet juridike në procedurat e gjykatave të rregullta para se të vijnë në Gjykatën Kushtetuese.

35. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës ka hequr dorë nga e drejta e tij për t'u ankuar më tej dhe në këtë mënyrë nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në dispozicion me ligjin e zbatueshëm në Kosovë (Shih, për shembull, rastin nr. KI07/09, *Demë dhe Besnik Kurboqaj*, Aktvendim për papranueshmëri, i 19 majit 2010, paragrafët 28-29).
36. Ky vlerësim është në përputhje me jurisprudencën e GJEDNJ-së, e cila ka vërtetuar se “*parashtruesja u ankua se nuk i ishte mundësuar që procedura të zhvillohej në hungarisht – gjuhë e saj amtare – pasi që ajo nuk e fliste rrjedhshëm serbishten. Gjykata vëren se (...) parashtruesja kurrë nuk e ngrehu këtë ankesë në nivel vendës. Prandaj, kjo ankesë duhet të refuzohet për shkak të mosshterimit të mjeteve juridike vendëse (...)*”. (GJEDNJ, vendim përkitazi me pranueshmërinë e kërkesës 44694 nga *Erzebet PAP kundër Serbisë*, i 21 qershorit 2011, kapitulli Ligji, paragrafi 3).
37. Gjykata vëren se vendime të tjera të GJEDNJ-së për të njëjtën çështje janë nxjerrë, mes tjerash, në rastet si në vijim: *Cardot kundër Francës*, kërkesa nr. 11069/84, Aktgjykim i 19 marsit 1991, paragrafi 34; Vendim në Kërkesën nr. 40521/06, *Aleksandr Mikhaylovich Gorbatenko kundër Ruisë*, paragrafët 43 dhe 44; Vendim përkitazi me pranueshmërinë e kërkesave nr. 33088/96, 52236/99, 52451/99 - 52453/99, 52455/99, 52457/99 - 52459/99 nga *Anton Jazvinsky kundër Republikës Sllovaqe*, i 7 shtatorit 2000, kapitulli Ligji, paragrafët 3, 5, 7 b), 9, 11, 14, 15, 19 dhe 20 a); Vendim në kërkesën nr. 36367/09, *Ziyavdi Deniyevich Kagirov kundër Ruisë*, i 27 gushtit 2013, paragrafi 45; Vendim në kërkesën nr. 56783/11, *Miroslav Kral kundër Sllovakisë*, i 2 dhjetorit 2014, paragrafët 60 deri 65; Vendim në kërkesën nr. 59703/13, *Lee Anthony Roberts kundër Mbretërisë së Bashkuar*, i 5 janarit 2016, paragrafët 42 deri 45.
38. Arsyetimi për rregullin e shterimit të mjeteve juridike është që t'u ofrojë autoriteteve në fjalë, duke përfshirë gjykatat, mundësinë për ta parandaluar ose korrigjuar shkeljen e pretenduar të Kushtetutës. Ky rregull bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës siguron mjet efektiv për shkeljen e të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të Kushtetutës (Shih rastin nr. KI116/14, *Fadil Selmanaj*, Aktvendim për papranueshmëri, i 26 janarit 2015, paragrafi 48).
39. Nga sa u tha më lart, kërkesa duhet të deklarohet e papranueshme, për shkak se nuk janë shteruar mjetet juridike të përcaktuara me nenin 113.7 të Kushtetutës, dhe të specifikuara më tej në nenin 47 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) (b) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, me nenin 47 të Ligjit dhe rregullat 36 (1) (b) dhe 56 b) të Rregullores së punës, më 12 prill 2016, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Almiro Rodrigues

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi